

PATVIRTINTA
Mažeikių lopšelio-darželio „Bitutė“
direktorius 2018 m. gegužės 25 d.
įsakymu Nr. V1-66

MAŽEIKIŲ LOPŠELIO- DARŽELIO „BITUTĖ“ VAIKŲ PAGEIDAUJAMO ELGESIO SKATINIMO BEI POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKymo NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS VAIKAMS TVARKOS APRAŠAS

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vaikų pageidaujamo elgesio skatinimo bei poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems vaikams tvarkos aprašas (toliau- Aprašas) siekiama padėti Mažeikių lopšelio-darželio „Bitutė“ (toliau vadinama- Mokykla) darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius vaikų netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti mokyklos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

2. Tvarka nustato pageidaujamo elgesio skatinimo priemones bei galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems vaikams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo Mokykloje sąlygas.

3. Aprašas parengtas vadovaujantis LR švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1268 „Dėl pritarimo rekomendacijoms dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“, LR švietimo įstatymu, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, LR vaiko teisių apsaugos pagrindų 1996 m. kovo 14 d. įstatymu Nr. I-1234, LR švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugsėjo 1d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“ .

4. Apraše vartojamos sąvokos:

Pageidaujamo vaiko elgesio skatinimas – tai pedagogo veiksmai siekiant išryškinti vaiko teigiamą, tinkamą elgesį, sėkmę, nepastiprinant netinkamo elgesio, nesėkmės.

Skatinimo priemonių grupės: skatinimas įdomia veikla (žaidimas, žaidimas su mėgstamu žaislu, priemone, mėgstama veikla ir kt); skatinimas socialiniu stimulu (šypsena, linktelėjimas, pagyrimas, pritarimu, plojimu ir kt.); skatinimas materialiais dalykais (lipdukai, ženkliukai, knygutė ir kt.).

Netinkamas vaiko elgesys – vaiko elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą.

Poveikio priemonė – Mokyklos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję Mokyklos darbuotojo veiksmai vaiko atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti vaiko elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

Švietimo pagalba- mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams specialistų (socialinio pedagogo, psichologo, logopedo, spec. pedagogo) teikiama pagalba, kurios tikslas – didinti švietimo veiksmingumą.

II. TINKAMO ELGESIO SKATINIMO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

5. Mokyklos darbuotojas siekdamas išgyvendinti nepageidaujamo elgesio reiškinius gali taikyti skatinimo priemones.

6. Įvertinimas už pastangas turi būti pritaikytas konkrečiam vaikui, turi būti pelnytas, įvertinimo priemonė turi „galiojimo laiką“, taip pat įvertinkite visų vaikų pastangas.

7. Skatinimo priemonės: žaidimas su mėgstamu žaislu, pagyrimai, taškų kaupimo sistema, lipdukai, pažymėjimai, prizai, „laiškas namo“ ir kt..

III. POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMAS NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS VAIKAMS

8. Mokyklos darbuotojas, esant Apraše nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti Mokyklos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

8.1. iškviesti telefonu Mokyklos švietimo pagalbos specialistą.

8.2. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

9. Taikant Apraše numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į vaiko specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias aplinkybes.

10. Apraše numatytos poveikio priemonės taikomos **vaikui tik tada**, kai Mokykla yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes (pavyzdžiui, vesti individualūs pokalbiai su vaiku ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba bent vienu iš jų ir kitos priemonės) ir jos **nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus** neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys **daro žalą ar kelia realų pavojų** jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui.

11. Vaikui pritaikytą poveikio priemonę ir Mokyklos darbuotojo veiksmus vaiko atžvilgiu privalu fiksuoti raštu užpildant formą (priedas Nr.1).

11.1. Priedas Nr. 1 užpildomas ir siunčiamas VGK nariui.

IV. ŠVIETIMO PAGALBOS SPECIALISTO IŠKVIETIMAS

12. Grupės pedagogas gali išsikviesti švietimo pagalbos specialistą, kad padėtų nutraukti netinkamą vaiko ar vaikų grupės elgesį, kuris kelia pavojų pačiam sau ar šalia esantiems.

13. Švietimo pagalbos specialistas tarpininkauja sprendžiant pedagogo ir vaiko ar vaikų grupės konfliktą, padeda vaikui atgauti dvasinę pusiausvyrą bei pagal kompetenciją inicijuoja švietimo pagalbos skyrimą arba pritaiko pagrįstus fizinius veiksmus.

V. PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

14. Mokyklos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus vaiko atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

14.1. apsaugoti vaiką nuo savęs ar kitų asmenų (su) žalojimo;

14.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį vaiko elgesį prieš kitus vaikus, Mokyklos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

14.3. neleisti vaikui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

14.4. nutraukti vaikų tarpusavio muštynes, jei vaikas (-ai) nereaguoja į žodinius Mokyklos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

14.5. nutraukti vaiko veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo;

15. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp vaikų gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš vaiką, siekiant užkirsti kelią pavojingam vaiko elgesiui, vedimo paėmus už rankos, iki vaiko sulaikymo, fiziškai apribojant vaiko veiksmus. Vaiko sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti vaikų muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti vaiko save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol vaikas nurims, ir pan.).

16. Fizinis kontaktas su vaiku yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

16.1. vaiką(-us) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus,

16.2. vaiką vedant už rankos,

16.3. guodžiant vaiką,

16.4. pasveikinant vaiką,

16.5. padedant neįgaliam vaikui;

16.6. mokant vaiką groti instrumentu, šokti ir pan.

16.7. rodant vaikui, kaip atlikti fizinius pratimus;

16.8. rodant vaikui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemonės;

16.9. padedant atlikti asmens higienos veiksmus.

16.10. teikiant pirmąją pagalbą.

17. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas vaiko atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:

17.1. naudojami kaip bausmė;

17.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;

17.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;

17.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

18. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

19. Mokyklos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Mokykla, taikydamą pageidaujamo elgesio skatinimo bei poveikio priemones netinkamai besielgiantiems vaikams, turi supažindinti vaiku ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų su Mokyklos dokumentais (jų pakeitimais), kuriuose numatytos poveikio priemonės netinkamai besielgiantiems vaikams, jų taikymo sąlygos ir tvarka;

21. Visus skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo privalu nuodugniai ir operatyviai išnagrinėti teisės aktų ir Mokyklos veiklą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka.

22. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus Mokykla informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.

23. Tvarkos priežiūrą vykdo mokyklos Vaiko gerovės komisija.

MAŽEIKIŲ LOPŠELIS- DARŽELIS „BITUTĖ“

POVEIKIO PRIEMONĖS TAIKYMO LAPAS

Data _____

Reaguojančio asmens vardas, pavardė _____

Vaiko vardas, pavardė, grupė _____

Įvykio aprašymas (p.s. aprašymui galima pasitekti raktinius žodžius)	Pritaikyta poveikio priemonė (iškviešti telefonu Mokyklos švietimo pagalbos specialistas, panaudoti pagrįsti fiziniai veiksmai).	Pastabos

Raktiniai žodžiai: atvirai puola ir /ar netiesiogiai muša kitus (-ą), užkabinėja, spardo, spaudžia, dusina, stumdosi, laužo kito daiktus, skatina vaiko (-ų) tyčinę atskirtį, skleidžia gandus, prasivardžiuoja, gąsdina, užgaulioja, erzina užkabinėja, žemina ir kt.